

HART EN ZIEL

Vlinders in de buik

LIESBETH SLUITER

Hans Carlier creëert tuinen van overvloed. Nuttig, natuurlijk en verleidelijk.

De luttele vierkante meters tuin bij het Zutphense rijtjeshuis van Hans Carlier strelen alle zintuigen. Het groen kruipt en klimt waar het maar gaan kan en ook waar het niet gaan kan. Insecten zoemen in de late luie zon, een winterkoninkje zit te kijken alsof het allemaal van hem is. Druiventrossen maken schaamteloos reclame voor klimaatverandering. Glazen potten, ondersteboven ingegraven, herbergen kleine varens. Af en toe haakt je blik achter een gestalte, maar is het een beeld of een eigenwijze boomstronk? Achter de vijver staat een opmerkelijk bouwsel. “De beestentoren”, zegt Hans Carlier, dirigent van de groene symfonie. “De egelburcht onderin is een omgekeerde cementkuip. Daarop een stapeling van stenen voor hommels. Hommels houden van ruïnes. De verdieping van melkpakken vol rietstengels is voor metselbijen, die leggen er eitjes in. Dan de vogelvoederplank, overkapt door de rieten ‘zolder’ voor vogels en vleermuizen. Op het dak een vogelbadje. Dieren hebben er het hele jaar plezier van, en wij ook.”

Peru

Tuin en toren belichamen de ideeënwereld van de permacultuur, een strategie voor een duurzame samenleving waarmee Hans Carlier als ontwikkelingswerker kennismaakte. “Het begon met de ontdekking van lokale, traditionele kennis over landbouw en geneeswijzen. Kennis die voor derden geen geld oplevert en weinig status heeft. In Peru werkten proefstations aan modernisering van de aardappelteelt, maar bestaande, op ecologisch inzicht gegronde kennis werd doodgezwegen. Dat gebeurt in Nederland overigens ook. Wie nam ooit de moeite traditionele moestuinkennis van boerinnen op te schrijven? Permacultuur gaat juist uit van dat soort kennis. Een ware volksuniversiteit. De principes zijn op alle leefgebieden toepasbaar. Met de natuur meewerken, werk en energie besparen en je ecologische voetstap klein houden.”

Tegenwoordig past Hans Carlier deze principes toe in zijn eenmansbedrijf Projekt Aarde. Met particulieren en instellingen ontwerpt hij natuurlijke, creatieve tuinen en begeleidt hij mensen bij de aanleg. Liefst in de buurt van Zutphen, zodat hij kan fietsen. Tuinen van overvloed heten ze, combinaties van boomgaard, moestuin, sier- en speeltuin. “Ik zoek altijd een kruising van nuttig en mooi. Daarbij gebruik ik hulpbronnen van dichtbij, en weinig machines. Ik streef naar hergebruik van materialen. Opgedorpte bladeren in een oud blikje zijn ideale nestplekken voor bijen. Dakpannen, autobanden, alles is bruikbaar mits het geen vervuilende stoffen bevat.

Liefde

Tuinen kunnen zelfvoorzienende gemeenschappen zijn die een scala van biotopen bieden. Slakken kun je zien als spelbedervers, maar je kunt ook een vijver aanleggen met padden, kikkers en salamanders die slakken eten. De vijver speelt een rol in de waterhuishouding van de tuin, en je kunt er bij warm weer in zitten. Een bijzondere natuurbelevens.”

Ieder tuinontwerp van Hans Carlier heeft nieuwe vindingen. Hij varieert graag op thema's. "Neem de liefde. Er zijn veel planten die iets met liefde van doen hebben. Verleidingskruiden, geur- en vlinderbloemen. Ik heb ook een buik geboetseerd waarin vlinders overwinteren. Als je die iemand cadeau zou geven, kun je na enige tijd vragen of die al vlinders in de buik heeft."

Projekt Aarde, www.carlier.nl, 0575 530394. Lees: Tuinieren met gebruikte materialen, Roodbont Uitgeverij 2004